

خبر اقتصادی

فولادگر: کمتر از ۱۰ درصد تصدی‌گری‌ها به بخش خصوصی واقعی تعلق گرفت

رئیس کمیسیون ویژه پیگیری اصل ۴۴ مجلس شورای اسلامی گفت: از مجموع واگذاری‌ها تاکنون کمتر از ۱۰ درصد به بخش خصوصی واقعی تعلق گرفته است.

«حمیدرضا فولادگر» در نشست صبحانه کاری هیئت نمایندگان اتاق ایران با اعضای کمیسیون ویژه پیگیری اصل ۴۴ قانون اساسی که در محل این اتاق برگزار شد، مجموع واگذاری‌ها را ۵۰ هزار میلیارد تومان عنوان و تصریح کرد: از مجموع واگذاری‌ها ۲۵ هزار میلیارد تومان به صورت سهام عدالت و حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان در دیون بوده است.

وی پیش‌بینی کرد: مجموع واگذاری‌ها بر مبنای اصل ۴۴ قانون اساسی حدود ۱۵۰ هزار میلیارد تومان باشد که امسال به پایان برسد.

فولادگر، همچنین درباره کنسرسیوم توسعه اعتماد مبین و خرید ۵۰ درصد به‌علاوه یک سهام شرکت مخابرات توسط آنها، گفت: این گروه تحت عنوان بخش خصوصی به خرید سهام اقدام کردند.

وی تصریح کرد: موضوع اساسی در واگذاری‌ها آن است که میدان برای حضور بخش خصوصی و رسیدن به افق چشم‌انداز فراهم شود.

رئیس کمیسیون ویژه پیگیری اصل ۴۴ قانون اساسی، واگذاری‌ها را بخشی از سیاست اصل ۴۴ قانون اساسی عنوان کرد.

اعضای اتاق ایران در این نشست انتقاداتی در خصوص واگذاری سهام مخابرات به این کنسرسیوم (بنیاد تعاون سپاه) که از آن به عنوان شبه‌دولتی نام بردند، داشتند و در این رابطه ابراز نگرانی کردند.

فولادگر در خصوص نقش شبه‌دولتی‌ها در واگذاری‌ها، گفت: حضور آنها در واگذاری‌ها به معنای گردش نقدینگی موجود است و پول جدید نمی‌آورند. □

تدوین سیاست‌های راهبردی منطقه آزاد از جمله محدودیت‌های پذیرش سرمایه و سرمایه‌گذار، انتقال سود، سرمایه و ارز، تعرفه‌ها و سرویس‌های خدماتی و سایر موارد از این دست نخواهند داشت.

د) ساختار خصوصی

این مناطق پس از صدور مجوز توسط حکومت‌های مرکزی، تأسیس و در قوانین کلان تابع تصمیمات قوه مقننه کشور می‌باشند، ولی در تعیین و تدوین سازوکارهای اجرایی و سیاست‌گذاری عملکرد خود در درآمدت مستقل می‌باشند. مناطق آزاد مکزیک و ترکیه نمونه‌های این ساختار می‌باشند.

در کشور مکزیک هم اکنون بیش از ۱۰۷ منطقه آزاد وجود دارد که به صورت خصوصی اداره می‌شوند. برخی از این مناطق محدود به یک کارخانه می‌باشند که در محدوده مساحت خود از مزایای ویژه مناطق آزاد بهره می‌برند.

ه) ساختار مشارکتی

در این موارد دولت‌های مؤسس بخشی از سهام مناطق آزاد خود را در قالب‌های متفاوتی همچون خصوصی‌سازی به سرمایه‌گذاران عموماً حقوقی واگذار می‌نمایند. مناطق آزاد هند نمونه‌های ساختار مشارکتی می‌باشند.

در این گونه موارد حق تنظیم قوانین چگونگی اداره منطقه آزاد برای کشور مؤسس محفوظ خواهد ماند. در عین حال این مناطق در تدوین برنامه‌های راهبردی و تعریف برنامه‌های عملیاتی و ایجاد روش‌های کاری خود مستقل عمل می‌نمایند.

فعالیت‌های مناطق آزاد با ساختار مشارکتی عموماً در راستای یک محور متمرکز می‌باشد. بیشتر مناطق آزاد در هند به صورت پارک‌های رشد و فن‌آوری و محوریت صنایع الکترونیک و کامپیوتر و به‌ویژه نرم‌افزار و با مشارکت شرکت‌های دولتی و خصوصی و تعاونی هندی به‌وجود آمده‌اند.

۳) ماهیت ساختاری مناطق آزاد ایران

در ایران طبق تکلیف مقرر در تبصره ۱۹ قانون برنامه اول توسعه (۷۲-۱۳۶۸) و در سال پایانی این قانون سه منطقه آزاد قشم، کیش و چابهار پا به عرصه وجود گذاشتند.

با شکل‌گیری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد در تابستان ۱۳۷۱ فرآیند تصویب «قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران» در شهریورماه ۱۳۷۲ پشت سر گذاشته شد. هیئت وزیران به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی اختیارات خود ناشی از قانون فوق‌الذکر را به شورای عالی مناطق

ساختارها تدوین قوانین مربوطه به عهده قوه مقننه کشور مربوطه می‌باشد.

ب) حاکمیت دولت‌های محلی

در کشورهایی که به صورت فدرال و از اتحاد چندین ایالت یا حکومت محلی تشکیل می‌شوند، نوعی از ساختار اداره منطقه آزاد جاری است که در آن دولت محلی ضمن تبعیت از کلیات مصوب در نظام فدرال، خود به تنهایی اقدام به ایجاد و اداره منطقه آزاد می‌نماید. مناطق آزاد مستقر در کشور امارات متحده عربی نمونه بارز این گونه مناطق هستند. دولت‌های محلی که زیر نظر امیران امارت‌های کشور امارات فعال می‌باشند، سیاست‌گذاری و هدایت مناطق آزاد را به عهده دارند. در این ساختارها فرمان‌های امیر به عنوان قانون ملاک عمل قرار گرفته و سیاست‌های کلان نیز توسط امیر دیکته می‌شود.

ج) کنسرسیوم

نوع دیگری از ساختارهای اداره مناطق آزاد، تشکیل کنسرسیوم می‌باشد. در این موارد دولت مؤسس بخش قابل توجهی از سهام خود را به اعضای کنسرسیوم منتقل می‌نماید. انتخاب اعضا به روش‌های متفاوت از جمله فراخوان برگزاری مزایده صورت می‌پذیرد. در این ساختار گاه دولت مؤسس خود ترکیب کنسرسیوم را معین می‌نماید.

این ترکیب می‌تواند شامل سرمایه‌گذاران دولتی از کشور مؤسس، سرمایه‌گذاران خصوصی داخلی یا خارجی و با شخصیت‌های مستقل حقیقی و حقوقی باشد. کنسرسیوم اگر چه پس از تشکیل هیئت مدیره جدید، بعضاً سازوکارها و روش‌های انجام امور را متناسب با اهداف خود تغییر خواهد داد، اما در قوانین کلی تابع قوه مقننه کشور مؤسس خواهد بود. منطقه آزاد جبل علی در دبی نمونه مناطق آزاد از این دست می‌باشد.

اگر چه این منطقه با سرمایه‌گذاری دولت محلی و تحت سیاست‌های راهبردی امیر دبی تأسیس شده است اما در سال‌های بعد اداره آن به کنسرسیومی از نهادهای دولتی و شرکت‌های قدرتمند اماراتی واگذار شده است.

آنچه توضیح آن در این مقطع لازم است موضوع میزان تابعیت کنسرسیوم از قوانین کشور مؤسس می‌باشد. همانطور که اشاره شد، کنسرسیوم در قوانین کلی تابع کشور مؤسس خواهد بود. این قوانین عموماً شامل مقررات گمرکی، اتباع خارجی، معافیت‌های مالیاتی و دارایی و امنیت ملی می‌باشد.

بدیهی است در این گونه ساختارها دولت‌های مؤسس و نهادهای قانون‌گذاری دخالتی در خصوص